

dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. filol. nauk. Odesa. 20 s.

4. Koval', N. O. (2010). *Prosodychni imidzhevi kharakterystyky politychnoyi orators'koyi promovy (eksperymental'no-fonetychne doslidzhennya na materialy brytans'koho variantu anhliys'koyi movy)* [Prosodic image characteristics of a political oratorical speech (experimental-phonetic research on the material of the British version of the English language)] : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. filol. nauk. Odesa. 18 s.

5. Lysyckhina, I. O. (2012). *Linhvokomunikatyvni mekhanizmy formuvannya imidzhu pravookhoronnoyi orhanizatsiyi* [Linguistic and communicative mechanisms of image formation of a law enforcement organization]. *Studia philologica*. Kyiv. Vyp. 1. S. 107–111.

6. Malynovs'kyu, A. I. (2020). *Osobystisni determinanty formuvannya imidzhu trenera z futbolu yak faktor profesiynoho vdoskonalennya* [Personal determinants of the formation of the image of a football coach as a factor of professional improvement] : dys. ... kand. nauk z fizychnoho vykhovannya ta sportu. Kyiv. 225 s.

7. Pidhrushna pro prizvys'ka [Pidgrushna about nicknames] URL : <https://sport.ua/uk/news/485993-pidgrushnaya-o-prozvischah-nepriyatno-chitat-komentarii-grusha-ili-zhuzha>

8. Pozdnyshev, YE. V. (2019). *Sotsial'no-psykholohichni osnovy formuvannya imidzhu sub'yektiv sportyvnoyi diyal'nosti* [Socio-psychological foundations of image formation of subjects of sports activity] : dys. ... dokt. psykhol. nauk. Kyiv. 534 s.

9. Ponomareva, O. A. (2008). *Verbalizatsiya politicheskogo imidzha v rossiyskikh i amerikanskikh sredstvakh massovoy informatsii* [Verbalization of the political image in the Russian and American mass media] : avtoref. diss. na soisk. nauch. stepeni kand. filol. nauk. Volgograd. 23 s.

10. *Yake prizvys'ko bulo u fizkul'turnyka* [What was the nickname of the athlete]. URL : <https://nanbaby.ru/uk/kakoe-prozvischche-bylo-u-fizkulturnika-magomed-zhirkoiev-i-drugie-zabavnye/>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛІШТАБА Тетяна Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: ономастика, українська антропоніміка, проблеми культури та стилістики української мови.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

LISHTABA Tetyana Vasylivna – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Ukrainian Philology and Journalism of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: onomastics, Ukrainian anthroponomy, problems of culture and stylistics of the Ukrainian language.

Стаття надійшла до редакції 21.08.2022 р.

УДК 37;015;98;56/678

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-205-124-129

МАЛЕЦЬ Дмитро Олександрович – аспірант кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-6350-5431>
e-mail: leaderenergy.ua@gmail.com

ДИСТАНЦІЙНЕ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В даний час популяризується актуальність електронного навчання студентів ЗВО із застосуванням дистанційних освітніх технологій. Це пов'язано зі скороченням аудиторних годин на освоєння дисциплін зі збільшенням годин на самостійну роботу. Особливої актуальності перехід на дистанційне навчання студентів набув під час пандемії, в умовах попередження поширення нової коронавірусної інфекції на території України й світу загалом. Специфіка викладання в сучасних ЗВО фізичної культури визначає гостру необхідність активного використання дистанційного навчання поряд з традиційними очними і частково заочними формами навчання, розробки спеціальної дидактичної

методики, яка враховує, по-перше, оптимальне використання як традиційних, так і дистанційних форм, методів і засобів організації педагогічного процесу. Розглянемо досвід використання дистанційного навчання в системі освіти США. Американські фахівці вважають, що рухова активність є пріоритетним напрямом розвитку дитини, інструментом процесу соціальної адаптації. Фізичне виховання дозволяє учнівській молоді стати відповідальною за своє здоров'я, поліпшувати та підтримувати його, контролювати свою психоемоційну сферу, адекватно поводитися в суспільстві [4; 5]. У вищих навчальних закладах США присутній постійний інтерес до обов'язкових програм із фізичного виховання: близько 60 %

професійних навчальних закладів мають обов'язкові програми; у близько 30 % професійних навчальних закладів організовано факультативну форму [5].

Зарубіжний досвід в даному питанні показує, що серед великих ЗВО, в яких можливо отримати ступінь бакалавра фізичної культури, основними є Університет Джорджії і Академія спорту, м. Дафна (США). У представлених вишах фізичної культури використовується система дистанційного навчання Moodle (наприклад, в Університеті Джорджії).

Аналіз останніх досліджень і публікацій вказує на відсутність цілеспрямованих наукових розвідок дослідників у напрямі вивчення досвіду застосування дистанційного навчання в умовах американської системи освіти. Тому нами проаналізовано відкриті джерела, зміст яких дає змогу скласти загальну характеристику окресленій проблемі. Так, аналізуючи матеріали, курси та методичні рекомендації, які представлені на сайтах перерахованих вище закладів освіти, слід констатувати, що платформа дистанційного навчання Moodle в освітніх установах США пропонує:

- структурований план навчання на тиждень і на семестр, представлений у вигляді заголовків досліджуваних тем з прикріпленими до них файлами досліджуваного матеріалу або посиланнями на зовнішні ресурси;

- тестові завдання для підготовки до іспитів і самостійного навчання (представлені тестові завдання різних типів: багатоваріантного і одиначного вибору, істинно-помилкових заяв, постановки завдань, коротких відповідей і численних відповідей, розрахункових завдань);

- глосарії, форуми, бази даних і чати, в яких студенти та викладачі можуть працювати разом для вирішення різних питань і завдань;

- голосування за результатами наради і вивчених тем;

- зворотній зв'язок у вигляді коротких онлайн-опитувань (наприклад, після вивчення розділів або окремих тем);

- творчі завдання, вправи, проекти, для вирішення яких студенти можуть представити свої власні ідеї, отримуючи при цьому в якості зворотнього зв'язку допомогу, як від викладача, так і від інших студентів;

- навчальні заняття, зміст яких вивчається поетапно, з подальшою перевіркою вивченого матеріалу.

Мета статті – розкрити сучасні підходи до дистанційного викладання фізичної культури в Американській системі освіти.

Виклад основного матеріалу. Система дистанційного навчання фізичної культури в освітніх установах США дає можливість

здобувачам активно поєднувати аудиторні заняття і самостійну роботу, використовувати нові технічні можливості (відеолекції, аудіолекції, віртуальні роботи в групах); викладачам – надавати навчальні матеріали в електронному вигляді; організовувати спілкування на форумах або за допомогою електронної пошти, мати повне уявлення про діяльність студентів.

В Академії спорту США для здійснення дистанційного навчання створено студентський портал (www.records.usa.edu/fusebox.cfm), систему управління навчанням (www.usa.onelogin.com). На сайті дистанційного навчання цієї академії (<http://usa.edu/academics/distance-learning-process/>) є дистанційні курси, розділені на три категорії:

- для бакалаврів спортивних наук: анатомія і фізіологія, статистичні вимірювання в спорті, філософія, соціологія спорту, технологія спорту, історія спорту, етика спорту, сучасні проблеми в спорті, спортивна медицина, спортивний маркетинг, фізіологія вправ;

- для майстрів спортивних наук: психологічні аспекти медицини, психологічні аспекти здоров'я і фітнесу, сучасні проблеми в спорті, проблеми харчування і охорони здоров'я, менеджмент у спортивній медицині, спортивний маркетинг;

- для докторів педагогічних наук в Sports Management: структура та функції Олімпійських ігор, проблеми олімпійського руху, фінансові аспекти в спорті, стратегічне планування спортивних організацій, розширений спортивний маркетинг.

Таким чином, представлені курси дозволяють дистанційно навчатися і отримувати необхідний матеріал, як бакалаврам і майстрам спортивних наук, так і докторам педагогічних наук.

Крім офіційних сайтів вишів фізичної культури і спорту з платформами дистанційного навчання, за кордоном активно впроваджується в практику використання сайтів, створених професійними спортсменами. На таких сайтах спортсмени викладають інформацію з питань навчання різним видам спорту, актуальну для тренерів, батьків, спортсменів; дистанційно консультують з питань спортивної психології; проводять дистанційні курси, наприклад, за темами «Фітнес у футболі», «Безпека в гімнастиці», «Надання першої допомоги в гімнастиці» та ін. Зміст таких курсів викладено дуже доступною мовою, він містить безліч фотографій, діаграм, відео, тривимірної графіки тощо.

Насичений за змістом сайт, створений комерційною організацією «Гімнастика США» (www.usa-gymnastics.org), містить кілька розділів, присвячених спортивним новинам,

спискам спортсменів, які входять в національну збірну з гімнастики художньої, акробатики, батуту. Є також архівні дані про колишніх спортсменів-гімнастів. Є розділи, що висвітлюють минулі і майбутні змагання. На сайті можна взяти участь в олімпіаді, присвяченій художній гімнастиці. Але ми вважаємо, що один з найважливіших розділів даного сайту є той, який присвячений освіті.

Університет надає великі можливості в отриманні освіти для тренерів, інструкторів, викладачів, суддів і адміністраторів на всіх рівнях і з усіх дисциплін гімнастики. Включені до складу університету освітні курси і програми, матеріали та публікації дозволяють отримати професійний сертифікат за чотирма школами університету: школа спортивної гімнастики, школа рекреаційної гімнастики, школа бізнесу, школа суддів.

Кожна школа ділиться на кілька різних рівнів, завершення кожного з яких входить в програму для отримання відповідного сертифікату. Рівні є висхідними за ступенем складності: для переходу на більш складний рівень необхідне завершення більш простого. Вимогою для отримання сертифіката є виконання курсової роботи і навчальних курсів. Курси і інші вимоги варіюються в залежності від школи навчання за програмою MBA сертифіката. В університеті дозволяється навчання відразу за кількома школами. Такі віртуальні освітні установи, в яких процес передачі знань здійснюється за допомогою інтернет-технологій, використовуються й в системі середньої освіти США для викладання фізичної культури.

В рамках роботи таких шкіл навчальні матеріали подаються в електронному вигляді і викладаються на веб-сайті. Для того, щоб учні змогли скористатися дистанційним курсом, їм необхідно пройти авторизацію (записатися на курс). Навчальні матеріали можуть включати в себе тексти лекцій з предмету, практичні завдання, інтерактивні тести, підсумкові завдання, глосарії тощо. За допомогою дистанційних технологій в системі середньої освіти США для викладання фізичної культури використовуються наступні форми передачі знань:

- *дистанційний курс* – особлива форма подання змісту навчального курсу, заснована на використанні сучасних інформаційних технологій, що є основним елементом навчання;

- *чат-заняття* – навчальні заняття, що здійснюються з використанням чат-технологій. Чат-заняття проводяться синхронно в режимі реального часу, тобто всі учасники освітнього процесу мають одночасний доступ до чату, за допомогою чат-кабінетів організовується взаємодія педагогів і учнів;

- *веб-заняття* – дистанційні заняття, що проходять в різних формах: конференції, семінари, ділові ігри, лабораторні роботи, практичні заняття та інші форми навчальних занять, які проводяться за допомогою електронних та інших засобів телекомунікацій;

- *веб-форуми* – форма роботи користувачів з певної теми або проблеми з допомогою записів, що залишаються на одному з сайтів із встановленою на ньому відповідною програмою. Від чат-занять веб-форуми відрізняються можливістю більш тривалої (багатоденної) роботи;

- *телеконференції* – проводяться на основі розсилки запрошень за допомогою СМС повідомлень або по електронній пошті. Для навчальних телеконференцій характерним є досягненням освітніх завдань за допомогою онлайн спілкування освітнього і дискусійного характеру;

- *онлайн-семінар (вебінар)* – різновид веб-конференції меншого масштабу, заснований на проведенні онлайн-зустрічей або презентацій в режимі реального часу через Skype, коли кожен з учасників знаходиться біля власного комп'ютера, а зв'язок між ними підтримується через завантажений електронний додаток.

В системі дистанційного навчання США для викладання фізичної культури застосовується синхронний і асинхронний методи передачі знань від викладача до студента. Особливістю синхронного дистанційного навчання є можливість отримання студентом знань в онлайн режимі, коли викладач і здобувач спілкуються безпосередньо, використовуючи інтернет як засіб зв'язку (на допомогу таких систем як IRC, ICQ, інтерактивне TV, web-телефонія, web-чат, Telnet тощо). Такий спосіб підходить для будь-якої форми навчання.

Крім цього, існує асинхронний спосіб передачі знань студентам, що полягає в самостійному виконанні завдань і вивченні матеріалу, наданого в друкованому вигляді, на дискетах, CD, аудіо-, відео та інших електронних носіях інформації, на веб-форумах і веб-сторінках, в гостьових книгах і телеконференціях Usenet, True Conf тощо. Такий спосіб передачі знань більше підходить для очно-заочної та заочної форм навчання [5].

Розглянемо, детальніше як працює система освіти США при вивченні дисципліни «Фізична культура». Особливістю окресленого курсу є практична спрямованість всіх занять на формування гармонійно розвиненої особистості, майбутнього фахівця з достатнім (належним) рівнем здоров'я і розвитку психофізичних якостей з метою успішної професійної та соціальної діяльності.

Принагідно відзначимо, що в американських коледжах та університетах

навчальними програмами з фізичного виховання передбачено три рівні підпрограм, які емпірично враховують рівні підготовки студентів: низький (початківці) – 70%, середній – 20%, високий – 10% [7], при цьому контрольні нормативи присутні лише для студентів середнього й високого рівнів, що дозволяє диференціювати підходи до організації фізичного виховання, зробити його більш досяжним з точки зору фізичної готовності до виконання завдань, які ставляться на заняттях. У вищій освіті США пропонуються програми з фізичного виховання трьох видів: спортивно-орієнтовані на основі застосування спортивних ігор, тенісу, аеробної гімнастики та боротьби; переважно теоретичні – для формування стабільних мотивів ведення здорового способу життя; комплексні, що поєднують обидва компоненти.

Дисципліна «Фізична культура» є обов'язковою для всіх форм, напрямків і рівнів середньої та вищої освіти в США [2]. Саме цю дисципліну багато освітніх організацій намагаються перевести на систему дистанційного навчання. Така система органічно вписується для очно-заочної та заочної форм навчання, з використанням як синхронного, так і асинхронного методів передачі знань, включаючи і комбінований варіант частково-дистанційного навчання, коли тільки частина навчальної програми може реалізуватися безпосередньо в процесі контактної роботи викладача і студента.

Розглянемо один з варіантів реалізації дисципліни в деяких вишах США для очної форми навчання, які вже використовуються в освітньому процесі. Різні вищі навчальні заклади по-різному реалізують дану дисципліну. Розглянемо використовувані варіанти.

В робочу програму ряду ЗВО США включені три розділи: практичний, теоретичний, контрольний, які рівномірно розподілені на 1 і 2 семестри навчання. Перший розділ реалізується аудиторно, другий – дистанційно, третій – частково дистанційно. На самостійну роботу студента з частковим застосуванням дистанційного навчання виділено певну кількість годин. Деякі навчальні заклади США реалізують теоретичний розділ виключно в першому семестрі, тут в цей період не передбачається проведення практичних занять на спортивних базах.

Підсумковий контроль з теоретичного розділу відбувається шляхом виконання тестів за матеріалом вивчених тем. При проведенні проміжної атестації в вигляді заліку бали за теоретичний розділ (поточний і підсумковий контроль) враховуються в бальному рейтингу при виставленні заліку, поряд з балами, набраними студентами за виконання тестів із

загальнофізичної та спеціальної підготовки, а також відвідуваності навчальних занять. Зовні схема такої реалізації дисципліни «Фізична культура» виглядає досить логічно. Але навіть не вдаючись в змістовну частину лекцій, практичних занять та тестів до цих розділів, можна виявити ряд негативних моментів і проблем.

Перша проблема. Через те, що реалізація цієї дисципліни спланована на два семестри, не простежується логічний зв'язок з другою вибірковою дисципліною практичної спрямованості. Через наявність і в першому, і в другому семестрі заліків з дисципліни базового блоку «Фізична культура», заліки за вибірковою дисципліною, відповідно, не сплановані. Говорячи іншими словами, студент цілий навчальний рік не оцінюється за практичною дисципліною, від якої залежить рівень здоров'я і можливостей студента продовжувати нормальну життєдіяльність. І, як наслідок, він не має стимулу для відвідування занять, знижує свою рухову активність. За таких умов не виконується найважливіше правило і вимога планування практичних навчальних занять з фізичної культури – їх рівномірність і систематичність.

Другою проблемою вважаємо тривалість проведення лекцій. Так, наприклад, перша тема теоретичного розділу «Фізична культура в загальнокультурній та професійній підготовці учнів», має в змісті всього два питання тривалістю 8 і 11 хвилин відповідно. У традиційній системі навчання ця тема розкривається протягом 2 навчальних годин.

Третя проблема проявилася у повній відсутності контактної роботи викладача зі студентом в процесі вивчення теоретичного розділу, тому що дистанційна система носить в деяких ЗВО тільки асинхронний характер. Навчальний матеріал розміщується на сайті у вигляді записаних заздалегідь відеолекцій, конспектів до них і контрольних питань.

Четвертою проблемою вважаємо включення практичних занять з різних видів спорту, що культивуються у конкретному виші. Для США найпопулярнішими видами спорту є: атлетична гімнастика, баскетбол, волейбол, легка атлетика, плавання, фітнес-аеробіка, футбол. Для всіх видів спорту розроблені нормативи (тести) контролю загальної та спеціальної фізичної підготовленості. В результаті навчання здобувач протягом семестру повинен скласти три тести, відвідати від двох до чотирьох занять з кожної теми практичного розділу і здати від 4 до 10 нормативів. У підсумку маємо ситуацію, коли впродовж одного чи двох занять викладач повинен сформулювати навички, розвинути певні фізичні якості і в кожному виді спорту прийняти контрольні нормативи.

П'ята проблема полягає у самій можливості реалізації дисципліни в системі дистанційного навчання. Оскільки, перш ніж перейти до неї, необхідна згода студента очної форми навчання. Якщо такої згоди від усього контингенту немає, то виникає питання про поділ груп на бажаючих і неохочих. Відтак, сучасними тенденціями розвитку фізичного виховання в освітніх установах США є: скорочення кількості навчальних закладів з обов'язковим фізичним вихованням, низьке державне фінансування, підвищення ролі наукових досліджень для розвитку галузі. Аналіз вітчизняного досвіду й досвіду фахівців фізичного виховання в коледжах та університетах США свідчить, що головною проблемою організації фізичного виховання є недостатнє фінансування. Це заважає впровадженню обов'язкових занять з фізичного виховання і спонукає до впровадження факультативних занять.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Протягом останніх десятиліть дистанційне навчання стало глобальним явищем освітньої та інформаційної культури, суттєво вплинувши на характер освіти в багатьох країнах світу, де відбувається інтенсивний розвиток спектру освітніх послуг з використанням дистанційних освітніх технологій. Їхнє застосування дає змогу швидко, адекватно і гнучко реагувати на потреби суспільства, забезпечити широкий доступ до отримання освіти, зокрема для тих, кому за низькою причин неприйнятні традиційні форми навчання (віддалене проживання від ВНЗ, фізичні вади тощо), а також вирішити проблему значного розширення контингенту населення з вищою та додатковою професійною освітою. Досвід використання сучасних технологій дистанційного навчання для викладання фізичної культури в системі освіти США вказує на той факт, що сучасні технологічні тенденції кардинально змінюють сприйняття освіти, що знаходить відображення в таких аспектах:

- повсюдний доступ до інформації в будь-який час, можливість постійного підключення до Інтернету;
- усунення бар'єрів від джерела інформації до споживача, уможливлення безпосереднього спілкування автора і читача, викладача і курсантів;
- віртуальне середовище односторонніх, яке формується за допомогою соціальних мереж, блогів, створення веб-ресурсів (наприклад, на базі Wiki);
- поєднання сервісів та освітнього контенту в одному пристрої, що дає величезні можливості для доступу до інформації.

Вказані тенденції підкреслюють можливість використовувати в навчальному

процесі ЗВО України в процесі викладання фізичної культури технологій дистанційного навчання. Це дасть змогу забезпечити доступність освіти для всіх й активізуватиме процес засвоєння навчальної інформації. На сучасному етапі розвитку українського суспільства відбуваються кардинальні зміни, що породжують низку соціальних, економічних і культурних проблем, вирішення яких можливе завдяки підготовці фахівців, здатних творчо та нестандартно вирішувати професійні завдання. Сучасні інформаційні технології надали поштовх до модернізації усіх сфер діяльності людини, у тому числі освітньої, що сприяло появі нових педагогічних технологій, методів, форм і засобів навчання. Головним завданням системи фізкультурної освіти є підготовка фахівця відповідного рівня й профілю, компетентного у сфері власного здоров'язбереження і відповідального за власну життєдіяльність. Нині однією з вимог функціонування системи освіти у період її тотальної інформатизації є використання системи дистанційних технологій навчання.

Перспективними є подальші дослідження, які пов'язані з трансформацією позитивного досвіду викладання фізичної культури в системі дистанційної освіти в США в реаліях системи освіти України.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Агеев А. В. Перспективы использования дистанционной системы обучения при реализации образовательного процесса дисциплин по физической культуре и спорту. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/perspektivy-ispolzovaniya-distantsionnoy-sistemy-obucheniya-pri-realizatsii-obrazovatel'nogo-protsesta-distiplin-po-fizicheskoy>
2. Агеев А.В. Физическая культура в зеркале развития образовательных стандартов. *Ученые записки университета имени П.Ф. Лесгафта*. 2016. № 2 (132). С. 8-20.
3. Камалева А. Р., Хадиуллина Р. Р. Зарубежный и отечественный опыт использования дистанционного обучения в вузах физической культуры (по результатам исследования официальных сайтов вузов). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/zarubezhnyy-i-otechestvennyy-opyt-ispolzovaniya-distantsionnogo-obucheniya-v-vuzah-fizicheskoy-kultury-po-rezultatam-issledovaniya/viewer>
4. Moore M. G. *Distance Education : A Systems View*. Belmont CA : Wadsworth Publishers, 2005. P. 146–151.
5. U. S. Department of Education ; National Center for Education Statistics. *Distance Education at Degree-Granting Postsecondary Institutions: 2006–2007 / NCES 2009-044* ; Basmart Parsad, Laurie Lewis. Washington DC : ED Pubs, 2009. 60 p.

REFERENCES

1. Ageyevets, A. V. *Perspektivy ispol'zovaniya distantsionnoy sistemy obucheniya pri realizatsii*

obrazovatel'nogo protsessa distsiplin po fizicheskoy kul'ture i sportu [Prospects for the use of a distance learning system in the implementation of the educational process of disciplines in physical culture and sports]. URL:

<https://cyberleninka.ru/article/n/perspektivy-ispolzovaniya-distantsionnoy-sistemy-obucheniya-pri-realizatsii-obrazovatel'nogo-protsessa-distsiplin-po-fizicheskoy>

2. Ageyevets, A.V. (2016). Fizicheskaya kul'tura v zerkale razvitiya obrazovatel'nykh standartov [Physical culture in the mirror of the development of educational standards]. *Uchenyye zapiski universiteta imeni P.F. Lesgafta*. № 2 (132). S. 8-20.

3. Kamaleyeva, A.R., Khadiullina, R.R. Zarubezhnyy i otechestvennyy opyt ispol'zovaniya distantsionnogo obucheniya v vuzakh fizicheskoy kul'tury (po rezul'tatam issledovaniya ofitsial'nykh saytov vuzov) [Foreign and domestic experience of using distance learning in higher educational institutions of physical culture (according to the results of a study of official websites of higher education institutions)]. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/zarubezhnyy-i-otechestvennyy-opyt-ispolzovaniya-distantsionnogo-obucheniya-v-vuzah-fizicheskoy-kul'tury-po-rezultatam-issledovaniya/viewer>

4. Moore, M. G. (2005). Distance Education : A Systems View. Belmont CA : Wadsworth Publishers. P. 146–151.

5. U. S. Department of Education ; National Center for Education Statistics. Distance Education at Degree-Granting Postsecondary Institutions: 2006–2007 / NCES 2009-044 ; Basmart Parsad, Laurie Lewis. Washington DC : ED Pubs, 2009. 60 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МАЛЕЦЬ Дмитро Олександрович – аспірант кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: порівняльна педагогіка.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MALETS Dmytro Oleksandrovych – 4th year graduate student of the Department of Pedagogy and Educational Management of the Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko.

Research interests: comparative pedagogy.

Стаття надійшла до редакції 15.08.2022 р.

УДК: 372.32

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-205-129-133

МАРТИН Аліна Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри методик дошкільної та початкової освіти

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8886-2585>

e-mail: tarapakamartin@gmail.com

УПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми та її актуальність.

Сучасний етап становлення суспільства характеризується підвищенням уваги дослідників до всіх аспектів збереження здоров'я людини. Рівень і тривалість її життя є провідними показниками розвитку цивілізації, а також головним критерієм еволюційного надбання нації. З огляду на це, актуалізація проблеми формування і збереження здоров'я дітей є першочерговою для сучасного українського суспільства, вимагає історичного аналізу поглядів на здоров'язбереження в закладах освіти, виділення головних етапів його розвитку, окреслення методично-наукового змісту, формулювання понятійного апарату.

Проблема дослідження теоретико-методичних засад навчання дітей та молоді засобами здоров'язбережувальних технологій на сучасному етапі розвитку психолого-педагогічної науки має важливе наукове, освітнє і суспільне значення. Більшість вчених

визначають використання здоров'язбережувальних технологій як головний напрям вирішення проблем збереження та зміцнення здоров'я молоді у сучасних умовах освітнього простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Поняття «здоров'я» є складним і багатогранним. Аналіз наукової педагогічної літератури показує, що дослідженню феномена здоров'я присвячено чимало наукових праць. Так, П. Анохін, В. Афанасьєв, Г. Беленька, П. Гусак, Б. Ломов, Є. Смірнов розглядали цю категорію в аспекті системного підходу до пізнання; Т. Бойченко, Ю. Бойчук, О. Васильєва, Л. Сущенко – як інтегральний показник стану функціонування організму людини; О. Асмолов, І. Бех, А. Брушлінський, М. Боришевський – через особистісний підхід. Деякі науковці (Г. Апанасенко, Л. Бурлачук, В. Войтенко, В. Казначєєв, В. Копа, І. Коцан, С. Максименко, Г. Царегородцев) розглядають